

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Lublinie**

ANEKS NR 1

**do PROGRAMU PAŃSTWOWEGO
MONITORINGU ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
na lata 2016-2020**

Przedkładam

Lubelski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska w Lublinie

L. Żelazny
mgr inż. Leszek Żelazny

Leszek Żelazny

Lubelski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska

Z up. GŁÓWNEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

Marek Haliniak
mgr inż. Roman Nowowski
ZASTĘPCA GŁÓWNEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

30.12.2016r.

Marek Haliniak

Główny Inspektor
Ochrony Środowiska

Lublin, grudzień 2016 r.

I. Wstęp

Aneks nr 1 do „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016-2020” został opracowany z konieczności dostosowania programu do obowiązujących obecnie przepisów prawnych. **Niniejszy aneks wprowadza zmiany w rozdziale 3 punkt 3.2 Podsystem monitoringu jakości wód oraz w rozdziale 7 Uwarunkowania finansowe realizacji zadań PMŚ.**

Podstawę prawną do monitorowania wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska stanowi ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, 1590, 1642, 2295, z 2016 r. poz. 352, 1250 z późn. zm.). W 2016 roku zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1178), wydane na podstawie art. 155b ustawy Prawo wodne. Rozporządzenie to zmieniło wcześniejsze rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Do opracowania niniejszego aneksu w części dotyczącej monitoringu wód powierzchniowych posłużono się „Wytycznymi do planowania monitoringu wód powierzchniowych na potrzeby aneksowania wojewódzkich programów monitoringu środowiska na lata 2016-2020” zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w dniu 30.11.2016 r.”

II. Podsystem monitoringu jakości wód powierzchniowych

Ze względu na zmiany w zapisach prawnych dotyczących form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych (tzw. rozporządzenia monitoringowego) oraz zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska *Wytycznych* niniejszym aneksem wprowadza się następujące zmiany w stosunku do zatwierdzonego w dniu 29 grudnia 2015 r. „Programu Monitoringu Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020” w rozdziale dotyczącym podsystemu monitoringu jakości wód:

Rzeki

- 1) W obrębie każdego punktu pomiarowo-kontrolnego zostały utworzone dodatkowe stanowiska pomiarowe do monitorowania poszczególnych elementów jakości. Ich liczba i lokalizacja zależy od celu monitoringu i programu realizowanego w danym ppk.
- 2) W monitoringu diagnostycznym zaplanowano częstotliwość prowadzenia badań zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Badania elementów fizykochemicznych z grup 3.1-3.5 dla każdej naturalnej, sztucznej i silnie zmienionej jcw niebędącej zbiornikiem zaporowym prowadzone będą z częstotliwością 6 razy w roku oraz w wybranych typach abiotycznych dla krzemionki 1 raz w roku. Do zakresu badań w grupie substancji priorytetowych włączono wskaźnik 4.1.28a benzo(a)piren

- 3) W monitoringu operacyjnym zmieniono częstotliwość wykonywania badań z 8 razy w roku do 6 razy w roku. Dodatkowo do zakresu badań włączony został nowy wskaźnik: azot azotynowy. Zakres badanych wskaźników w monitoringu operacyjnym w 8 ppk. został również uzupełniony o te wskaźniki biologiczne, których stan został w monitoringu diagnostycznym sklasyfikowany poniżej stanu lub potencjału dobrego. W ppk zgodnie z załączoną tabelą skorygowano zakres monitorowanych elementów biologicznych tak, aby możliwe było porównanie oceny stanu przed i po podjęciu działań naprawczych.
- 4) Zmianie uległ zakres pomiarowy jcwp występujących na obszarach narażonych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami komunalnymi: badania substancji biogennych prowadzone będą 12 razy w roku (dotychczas 8 razy), ponadto rozszerzono zakres o azot azotynowy.
- 5) Z monitoringu obszarów chronionych będących jednolitymi częściami wód powierzchniowych (jcwp) przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych, wyłączono jcwp *Łabuńka do Czarnego Potoku* ze względu na jej brak w wykazach aPGW, natomiast w jcwp *Poniatówka* oraz *Wieprz do Jacynki* program MORE realizowany będzie odpowiednio w ppk *Poniatówka – Wymysłów* i *Wieprz - Namule* a nie w ppk *Dopływ spod Kraczewic - Poniatowa* oraz *Wieprz – Majdan Wielki*.
- 6) Ze względu na zły stan jcwp stwierdzony w monitoringu diagnostycznym i zakwalifikowanie tych jcwp w aPGW jako wody zagrożone, programem monitoringu operacyjnego (MO) dodatkowo objęto następujące jcwp: *Branew*, *Łętownia*, *Pór do Wierzbówki*.
- 7) Jcwp: *Wieprz od Stoków do Bystrzycy* oraz *Welnianka od źródeł do Dopływu spod Kulakowic* ze względu na dobry ekologiczny oraz sklasyfikowanie w aPGW jako wody niezagrożone zostały wyłączone z monitoringu operacyjnego.
- 8) Do monitoringu badawczego na potrzeby wyjaśnienia istotnej różnicy klasyfikacji poszczególnych biologicznych i fizykochemicznych elementów jakości włączono jcwp *Sanna od Stnianki do ujścia*. Jcwp *Świnka bez Dopływu spod Kobyłki* została włączona do MB ze względu na konieczność monitorowania zagrożeń – istotny wpływ na jakość wód tej jcwp mają odprowadzane do niej wody kopalniane zawierające znaczne ilości chlorków i siarczanów. Do tego typu monitoringu włączono również dodatkowe ppk *Wieprz - Dęblin* oraz *Krzna – Biała Podlaska* jako istotne badawcze ppk umożliwiające określenie wielkości presji. Ponadto w ramach monitoringu badawczego w 36 ppk badane będą dodatkowe elementy biologiczne w celu dokładniejszego rozpoznania presji.
- 9) Z uwagi na planowane do realizacji w 2018 roku opracowanie mające na celu określenie tła geochemicznego, obszarów emisji i dróg transportu zanieczyszczeń WWA w wodach powierzchniowych, na rzecz Inspekcji Ochrony Środowiska, WIOŚ w Lublinie zaplanował w punktach przedstawionych w załączonej tabeli do

realizacji w ramach monitoringu badawczego WWA badania: benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(ghi)perylenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, fluorantenu, antracenu (z częstotliwością 12/rok)

10) Ze względu na fakt, że obserwacje elementów hydromorfologicznych prowadzone są z częstotliwością 1 raz na 6 lat, w 31 ppk wyłączono z zakresu ich badanie. Aby zachować częstotliwość prowadzenia obserwacji, w 23 ppk zostały zaplanowane na 2021 rok.

Jeziora

1) Monitoring jeziora reperowego (Białe Włodawskie):

- dodano badania 2 wskaźników – siarczany i chlorki z częstotliwością 6x w roku,
- zmieniono częstotliwość badań z 4x na 6x w roku dla wskaźników: wapń, twardość ogólna i krzemionka,
- ponadto w przypadku krzemionki zwiększono częstotliwość badań w 6-letnim cyklu pomiarowym, będzie badana corocznie (dotychczas 1 raz na 3 lata).

2) Monitoring diagnostyczny:

- dodano badania 2 wskaźników – siarczany i chlorki z częstotliwością 4x w roku,
- dodano badania benzo(a)pirenu z częstotliwością 12x w roku;

3) Monitoring operacyjny:

- dodano badania wskaźnika azot azotynowy z częstotliwością 4x w roku.

W związku z powyższymi zmianami, w „Programie PMS Województwa Lubelskiego na lata 2016 -2020” **zapisy na stronach 23-25 uzupełniają się zgodnie z nową liczbą punktów w załączonej tabeli.**

Monitoring badawczy WIOŚ w Lublinie w latach 2017-2020 będzie realizował w następujących przypadkach:

- corocznie na wodach granicznej rzeki Bug i jej dopływach (MBTR)

W ramach współpracy z Białorusią podpisano *Protokół techniczny o współpracy w zakresie monitoringu i wymiany informacji o stanie wód powierzchniowych na odcinku transgranicznym pomiędzy Brzeskim Obwodowym Komitetem Zasobów Naturalnych i Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Lublinie*. Załączniki do ww. protokołu zawierają zarówno lokalizację ppk, jak i zakres badanych wskaźników. Mając na uwadze wykorzystanie prowadzonych badań do sporządzenia ewentualnej oceny jakości wód, przyjęto minimalną częstotliwość wskazaną dla badań realizowanych w ramach monitoringu operacyjnego. W ramach współpracy z Ukrainą monitoring badawczy graniczny będzie realizowany corocznie na wodach rzeki Bug zgodnie z zakresem monitoringu operacyjnego oraz ustaleniami Grupy OW działającej w ramach Polsko-Ukraińskiej Komisji do spraw Wód Granicznych.

- W ppk przedstawionych w załączonej tabeli jako weryfikacja zagrożeń (MBZ), w tym:

W ppk *Wyżnica – Dzierzkowice, Poniatówka – Wymysłów, Stoki – Zakrzów* będą monitorowane wybrane substancje priorytetowe i specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne ze względu na potencjalne źródło ich występowania. W ppk *Świnka – Łęczna* monitorowane będą dodatkowo substancje charakteryzujące zasolenie. Ppk *Wieprz – Dęblin* i *Krzna – Biała Podlaska* są istotnymi ppk dla celów lokalnych, umożliwią dodatkowo określenie wielkości presji dużych miast.

- W 1 ppk w celu weryfikacji sprzecznych wyników (MBW)
- W 37 ppk jako badanie dodatkowych elementów biologicznych ze względu na potrzebę dokładniejszego rozpoznania źródła presji oraz wyznaczenia właściwego elementu biologicznego
- W 2 ppk realizowany będzie monitoring badawczy WWA (MBWWA)

Decyzja o rozpoczęciu w danej jednolitej części wód monitoringu badawczego mającego na celu określenie wielkości i wpływu przypadkowego zanieczyszczenia, zanieczyszczenia incydentalnego i awarie oraz pomiary na potrzeby kontroli (MBK), będzie mogła być podjęta w trakcie realizacji programu monitoringu środowiska. Rozpoczęcie realizacji monitoringu badawczego nie wymaga akceptacji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i aneksowania programu monitoringu środowiska. Informacja o prowadzeniu tego rodzaju monitoringu (cel, terminy i zakresu badań) będzie przedstawiana w corocznym sprawozdaniu z realizacji zadań WIOŚ przekazywanym do GIOŚ.

Monitoring obszarów chronionych został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić możliwość oceny spełnienia wymagań określonych dla danego obszaru:

- *Monitoring jcwp przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczające średnio więcej niż 100 m³ na dobę (MOPI)*

Pomimo, że w aPGW w wykazie jcwp przeznaczonych do spożycia ujęto jcwp Tanew do Łosinieckiego Potoku, WIOŚ w Lublinie nie prowadzi monitoringu dla tej części wód. Zgodnie z informacją z RZGW w Krakowie, na tej jcwp nie występują żadne ujęcia wód z przeznaczeniem jako wody do picia. Pobór wód z tej jcwp obejmuje jedynie ujęcia z przeznaczeniem na cele socjalne, zasilanie stawów rybnych oraz retencjonowanie wód.

- *Monitoring jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (MORE)*

Zgodnie wykazem jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych zawartym w aPGW, monitoringiem zostaną objęte 3 jcwp; *Swierszcz, Wieprz do Jacynki, Poniatówka*. Badania będą prowadzone w cyklu rocznym raz na trzy lata z zakresem odpowiadającym monitoringowi operacyjnemu.

- *Monitoring obszarów zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych (MOEU)*

Monitoring ten ustanowiono dla jednolitych części wód występujących na obszarach narażonych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł

komunalnych i będącymi pośrednimi lub bezpośrednimi odbiornikami ścieków komunalnych. Badania prowadzone będą w 131 ppk w cyklach rocznych co 3 lata.

- *Monitoring obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych (MORO)*

W związku z oczekiwaniem na nową ustawę Prawo wodne, która zmienia sposób wdrożenia Dyrektywy Azotanowej poprzez odejście od wyznaczenia OSN i wprowadzenie programu działań na obszarze całego kraju, program monitoringu MORO zaplanowany zostanie na rok 2018 lub 2019, w drodze aneksowania programu WPMS, umożliwiając jego poprawne wykonywanie zgodne z nową ustawą lub opublikowanymi rozporządzeniami w sprawie OSN. Niniejsze podejście do monitoringu MORO jest zgodne ze stanowiskiem Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wyrażonego pismem DPiZW-pgw.5052.43.2016 z dnia 02.11.2016 r. kierowanym do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.”

- *Monitoring obszarów chronionych, przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – NATURA 2000(MDNA, MONA)*

Podstawą do planowania sieci ppk był wykaz obszarów chronionych zawartych w aPGW. Punkty do monitorowania ustanowiono na jcw, które są zlokalizowane na obszarach ochrony siedlisk i gatunków, które są od wód zależne. Sieć pomiarowa obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków obejmuje 56 ppk. W każdym z tych ppk zrealizowany zostanie program monitoringu diagnostycznego jeden raz w czasie obowiązywania obecnego programu PMS. Dla tych jcw, które zostały sklasyfikowane jako zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych, prowadzony jest monitoring z zakresem i częstotliwościami określonymi dla monitoringu operacyjnego.

W ramach poszczególnych rodzajów monitoringu prowadzone będą badania wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie (w uzasadnionych przypadkach badania te będą uzupełnione projektami realizowanymi przez GIOŚ). Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska będzie prowadził dodatkowo podczas poboru prób biologicznych obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego. Zestawienie liczby jednolitych części wód i ppk zaplanowanych do realizacji w poszczególnych programach monitoringu zawiera tabela 3.2.1.1. Lista ppk zlokalizowanych na rzecznych jednolitych częściach wód została ujęta w tabeli 3.2.1.2.1. Wykaz programów monitoringu przypisanych poszczególnym jednolitym częściom wód oraz wykazy wskaźników planowanych do badań w poszczególnych jednolitych częściach wód przedstawiono w tabelach 3.2.1.3.1 – 3.2.1.5. dostępnych w wersji elektronicznej stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego aneksu.

Tabela nr 3.2.1.1 (strona 27) jest zastąpiona tabelą poniżej

Monitoring jakości wód	Badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych
Przepisy prawne	<ul style="list-style-type: none"> - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.) – art. 26; - ustawa z dnia 18 lipca 2001r.- Prawo wodne Dz. U. z 2015 r. poz. 469, 1590,1642, 2295, z 2016 r. poz. 352, 1250 z późn. zm.) - art. 38a ust. 2 i 3, art. 47, art. 155a, art. 155b; - rozporządzenie MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258 poz. 1549); - rozporządzenie MŚ z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z dn .5 sierpnia 2016 r. poz. 1178) - rozporządzenie MŚ z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z dn. 5 sierpnia 2016 r . poz. 1187); - rozporządzenie MŚ z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku (Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 1485); - rozporządzenie MŚ z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241, poz. 2093); - rozporządzenie MŚ z dnia 21 września 2015 r. w sprawie systemu informatycznego Inspekcji Ochrony Środowiska „Ekoinfonet” (Dz.U. z 2015 r., poz. 1584).
Zakres przedmiotowy	
<p>Badania prowadzone będą w 159 punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) zlokalizowanych na rzekach i 2 ppk zlokalizowanych na zbiornikach zaporowych. Zakres i częstotliwość badań zostaną dobrane zgodnie z zapisami ww. rozporządzeń i będą zależały od programu przypisanego do danego ppk, w przypadku ppk objętych monitoringiem operacyjnym obejmować będą co najmniej jeden wybrany element biologiczny, wskaźniki charakteryzujące stan fizyczny, w tym warunki termiczne, wskaźniki charakteryzujące warunki tlenowe i zasolenie, odczyn pH, substancje biogenne oraz substancje szkodliwe dla środowiska wodnego, w szczególności substancje priorytetowe jeśli w badanych jednolitych częściach wód występują obecnie lub występowały w przeszłości źródła uwolnienia tych substancji lub na których w ubiegłych latach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm tych substancji.</p> <p>Rok 2016: Prowadzone będą badania jakości rzek w 61 ppk oraz zbiorników zaporowych (1 ppk: Zalew Zemborzycy) wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny (12 ppk), operacyjny (47 ppk), badawczy (15 ppk) i monitoring obszarów chronionych (48 ppk) . Wykonana zostanie ocena stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) za rok 2015, zgodnie z uwzględnieniem zasady dziedziczenia oraz zbiorcze zestawienie oceny stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) oraz stanu chemicznego jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) objętych monitoringiem w latach 2010-2015. Ocena ta będzie opracowana w oparciu o analizę wyników pomiarów przeprowadzonych w latach 2010 – 2015.</p> <p>Rok 2017: Prowadzone będą badania jakości rzek w 81 ppk wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny (32 ppk), operacyjny (49 ppk), badawczy (18 ppk) i monitoring obszarów chronionych (64 ppk). Wykonana zostanie aktualizacja oceny stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) na podstawie badań wykonanych w 2016 roku, zgodnie z zasadą dziedziczenia.</p> <p>Rok 2018: Prowadzone będą badania jakości rzek w 60 ppk oraz zbiorników zaporowych (1 ppk: Zbiornik Nielisz) wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny (39 ppk), operacyjny (47 ppk), badawczy (15 ppk) i monitoring obszarów chronionych (53 ppk). Wykonana zostanie aktualizacja oceny stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) na podstawie badań wykonanych w 2017 roku, zgodnie z zasadą dziedziczenia.</p> <p>Rok 2019: Prowadzone będą badania jakości rzek w 59 ppk oraz zbiorników zaporowych (1 ppk: Zalew Zemborzycy) wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny (18 ppk), operacyjny (47 ppk), badawczy (30 ppk) i monitoring obszarów chronionych (50 ppk). Wykonana zostanie również aktualizacja oceny stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) na podstawie badań wykonanych w 2018 roku, zgodnie z zasadą dziedziczenia. Wykonana zostanie przez GIOŚ zbiorcza ocena stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym</p>	

zbiorników zaporowych) na podstawie danych, wykonanych w latach 2013-2018.			
Rok 2020: Prowadzone będą badania jakości rzek w 64 ppk wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny (3 ppk), operacyjny (49 ppk), badawczy (30 ppk) i monitoring obszarów chronionych (47 ppk). Wykonana zostanie aktualizacja oceny stanu jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych) na podstawie badań wykonanych w 2019 roku, zgodnie z zasadą dziedziczenia.			
Dane z monitoringu operacyjnego z okresu 2019-2020 wykorzystane zostaną do planowanej na rok 2022 oceny spełnienia celów środowiskowych przez jednolite części wód zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych.			
Realizacja zadania			
Pomiary	Bazy danych	Nadzór i ocena	
WIOŚ (w uzasadnionych przypadkach również GIOŚ)	GIOŚ – baza danych monitoringu wód powierzchniowych JWODA	GIOŚ– w skali kraju, w układzie dorzeczy WIOŚ – województwo	
Przekazywanie wyników badań/ocen			
Podmiot przekazujący wyniki	Rodzaj i forma przekazywanych wyników badań	Minimalna częstotliwość przekazywania wyników badań	Miejsce przekazania wyników badań
WIOŚ	- wyniki wykonanych pomiarów, informacje o warunkach występujących podczas pobierania próbek, warunkach utrwalania próbek, zastosowanych technik i metod badawczych	- po wykonaniu oznaczeń pobranych próbek, najpóźniej do dnia 31 marca po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym wykonane były badania	GIOŚ – JWODA
WIOŚ	- oceny stanu wód w województwie (w ppk oraz w JCW)	- jeden raz w roku, najpóźniej do dnia 30 kwietnia dla ppk i 30 czerwca dla JCW po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym wykonane były badania	GIOŚ– JWODA
Upowszechnianie wyników			
Podmiot upowszechniający wyniki	Forma upowszechnianej informacji wynikowej	Minimalna częstotliwość upowszechniania informacji wynikowej	Odbiorca informacji wynikowej
WIOŚ	- raporty tematyczne	- fakultatywnie, po zrealizowaniu programu monitoringu (za lata 2016-2018 oraz 2019-2020)	administracja rządowa i samorządowa, uczelnie, szkoły, biblioteki, społeczeństwo
WIOŚ	- strona internetowa GIOŚ - geoportal GIOŚ	- aktualizacja roczna	

III. System jakości w monitoringu wód

W rozdziale 5 „Programu PMŚ Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020”, p 5.2 System jakości w monitoringu wód, tekst na str. 100:

„Badania i ocena jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.– Prawo wodne (Dz. U. z 2014 r. poz. 659 z późn. zm.)

Dla prowadzenia badań jakości wód w Polsce najważniejsze są rozporządzenia:

- I. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 258, poz.1550, z późn. zm.), zwane monitoringowym,

rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1482), zwane klasyfikacyjnym.”

zostaje zastąpiony tekstem:

„Badania i ocena jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.- Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, 1590, 1642, 2295, z 2016 r. poz. 352, 1250 z późn. zm.)

Dla prowadzenia badań jakości wód w Polsce najważniejsze są rozporządzenia:

- II. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z dn.5 sierpnia 2016 r. poz. 1178) zwane monitoringowym,
- III. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z dn. 5 sierpnia 2016 r . poz. 1187), zwane klasyfikacyjnym.”

IV. Uwarunkowania finansowe w realizacji wojewódzkiego programu PMŚ

W związku z wejściem w życie z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2016, poz. 1178) zakres zadań WIOŚ został zwiększony o realizację nowych zadań dotyczących zapewnienia poboru prób i analizy laboratoryjnej w zakresie oznaczania substancji priorytetowych wynikających w szczególności z transpozycji dyrektywy 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej oraz wykonywania obserwacji hydromorfologicznych elementów oceny jakości wód w oparciu o nową metodykę i normę EN 14614:2004 wprowadzoną dyrektywą 2014/201/UE. Środki na realizację ww. zadań, planowane w kwocie **180 tys. zł rocznie**, będą pokryte z budżetu państwa. Bieżące koszty WIOŚ wynikające z wejścia w życie ww. rozporządzenia, zakłada się zwiększyć o następujące kwoty: **175 tys. zł w 2017 roku, 330 tys. zł w 2018 roku, 315 tys. zł w 2019 roku oraz 260 tys. zł w 2020 roku** i pokryć, w miarę możliwości, ze środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W związku z powyższym w rozdziale 7 „Programu WPMŚ dla Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020” wprowadza się następujące zmiany w zakresie finansowania programu PMŚ:

W perspektywie do 2020 roku, średnie roczne koszty realizacji pełnego zakresu ustawowych zadań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie w zakresie Państwowego Monitoringu Środowiska prognozuje się na poziomie ok. **6310 tys. zł**. Jednocześnie, mając na uwadze fakt, iż od wielu lat środki otrzymywane z budżetu państwa są niewystarczające do realizacji zadań PMŚ, zakłada się, iż w kolejnej perspektywie sytuacja ta nie ulegnie istotnej zmianie i źródłami finansowania zadań PMŚ będą:

- środki budżetowe WIOŚ w Lublinie, których dysponentem II stopnia jest Wojewoda Lubelski, w tym koszty płac i ich pochodne – prognoza średnich rocznych kosztów wynosi ok. **5554,4 tys. zł** (w tym koszty płac i ich pochodne ok. **4480 tys. zł**),

- środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przekazywane od 2011 roku za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa – prognoza średnich rocznych kosztów wynosi ok. **756 tys. zł.**

Prognozę kosztów zadań PMŚ w latach 2016-2020 do sfinansowania ze środków budżetowych, WFOŚiGW w Lublinie, NFOŚiGW i środków pomocowych (w tys. zł) z **uwzględnieniem kosztów nowych zadań** przedstawia tabela 7.1.

Tabela 7.1. Prognoza kosztów zadań PMŚ w latach 2016-2020 – zadania planowane do sfinansowania ze środków budżetowych, WFOŚiGW, NFOŚiGW (w tys. zł)

a) Zadania PMŚ uwzględnione jako środki budżetowe państwa zaplanowane na lata 2016 – 2020 planowane do zgłoszenia do projektu ustawy budżetowej					
Rodzaj kosztów	Planowane koszty (w tys. zł)				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Koszty bieżące (utrzymania)	1029	1049	1071	1098	1125
Koszty inwestycyjne	0	0	0	0	0
Koszty płac wraz z pochodnymi	4154	4413*	4502*	4610*	4721*
Razem	5183	5462	5573	5708	5846
b) Zadania PMŚ zaplanowane do sfinansowania ze środków WFOŚiGW za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w latach 2016 – 2020					
Rodzaj kosztów	Planowane koszty (w tys. zł)				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Koszty bieżące (utrzymania)	40	215*	370*	355*	300*
Koszty inwestycyjne	500	500	500	500	500
Razem	540	715	870	855	800
c) Zadania PMŚ zaplanowane do sfinansowania ze środków NFOŚiGW za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w latach 2016 – 2020					
Rodzaj kosztów	Planowane koszty (w tys. zł)				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Koszty bieżące (utrzymania)	0	0	170	150	150
Koszty inwestycyjne	0	0	0	0	0
Razem	0	0	170	150	150
OGÓLEM (a+b+c)	5723	6177	6613	6713	6796

* zmiany uwzględniające dodatkowe koszty prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych przewidziane na realizację nowych zadań

Szacowane rzeczywiste potrzeby finansowe w rozbiciu na koszty inwestycyjne i nieinwestycyjne dla poszczególnych podsystemów, z uwzględnieniem kosztów nowych zadań, przedstawia tabela 7.2.

Tabela 7.2. Szacowane koszty bieżące i inwestycyjne wymagane do realizacji zadań PMS na lata 2016-2020 zgodnie z kalendarium prac w rozbiciu na komponenty w tys. zł.

Podsystem	Rodzaj kosztów	Szacowane koszty (w tys. zł)				
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
powietrze	koszty bieżące z budżetu	2479	2480	2461	2929	3094
	koszty bieżące z WFOŚiGW	10	10	10	10	10
	razem koszty bieżące	2489	2490	2471	2939	3104
	koszty inwestycyjne budżetowe	0	0	0	0	800
	powietrze ogółem	2489	2490	2471	2939	3904
wody	koszty bieżące z budżetu	2065	2398*	2546*	2065*	2006*
	koszty bieżące z WFOŚiGW	10	185*	340*	325*	270*
	koszty bieżące z NFOŚiGW			170	150	150
	razem koszty bieżące	2075	2228	2546	2045	1986
	koszty inwestycyjne z WFOŚiGW	500	460	500	500	500
	wody ogółem	2575	3043	3556	3040	2926
gleby	koszty bieżące z budżetu	0	13	0	0	15
	koszty bieżące z WFOŚiGW					
	razem koszty bieżące					
	koszty inwestycyjne	0	0	0	0	0
	gleby ogółem	0	13	0	0	15
hałas	koszty bieżące z budżetu	959	942	887	1041	1058
	koszty bieżące z WFOŚiGW	10	10	10	10	10
	razem koszty bieżące	969	952	897	1051	1068
	koszty inwestycyjne z WFOŚiGW	0	40	0	0	0
	hałas ogółem	969	992	897	1051	1068
PEM	koszty bieżące z budżetu	20	19	19	23	23
	koszty bieżące z WFOŚiGW	10	10	10	10	10
	razem koszty bieżące	30	29	29	33	33
	koszty inwestycyjne	0	0	0	0	0
	PEM ogółem	30	29	29	33	33
OGÓLEM	koszty bieżące z budżetu	5523	5852	5913	6058	6196
	koszty bieżące z WFOŚiGW	40	215	370	355	300
	koszty bieżące z NFOŚiGW			170	150	150
	koszty bieżące ogółem	5563	6067	6453	6563	6646
	koszty inwestycyjne budżetowe					800
	koszty inwestycyjne z WFOŚiGW	500	500	500	500	500
	koszty inwestycyjne ogółem	500	500	500	500	1300
	RAZEM	6063	6567	6953	7063	7946

* zmiany uwzględniające dodatkowe koszty prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych przewidziane na realizację nowych zadań

Pomimo zaplanowania dodatkowych środków finansowych na realizację nowych zadań związanych z monitoringiem wód powierzchniowych, stopień wykonania WPMS będzie zależał od dostępności i możliwości ich pozyskania w odpowiednim czasie tak, aby możliwe było prowadzenie badań zgodnie z określonym kalendarzem prac.